

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร

อนุชา ฝิวคำ^{1*} อภิสิทธิ์ สมศรีสุข^{2*} วันเพ็ญ นันทะศรี^{3*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดและ 2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 50 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง การตรวจสอบหลักสูตรฝึกอบรมใช้วิธีการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มุ่งเน้นการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องส่วนประกอบของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1. หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มี 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 1.2 เนื้อหาสาระ 1.3 กิจกรรมการฝึกอบรม และ 1.4 การประเมินผล 2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด พบว่า 2.1 ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.2 ทักษะการป้องกันปัญหาเสพติดของนักศึกษาอยู่ในระดับดี 3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การป้องกันปัญหาเสพติด การพัฒนาหลักสูตร

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร e-mail: Alohanu03@gmail.com

² อาจารย์ สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร e-mail: apisit_edu@hotmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร e-mail: Wanphen2516@windowslive.com

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: Alohanu03@gmail.com

THE DEVELOPMENT OF TRAINING CURRICULUM ON STRENGTH TO PREVENT DRUG PROBLEM FOR THE FIRST YEAR STUDENTS OF RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY ISAN SAKON NAKHON CAMPUS

Anucha Phuikham^{1*} Aphisit Somsrisuk^{2*} Wanpen Nantasri^{3*}

Abstract

This research aims to: 1. the strengthening development to prevent drug problem and 2. evaluate the effectiveness of the strength training program to prevent drug problems of the first Year students of Rajamangala University of Technology Isan Sakon Nakhon Campus. The research process is divided into 4 steps as follows: step 1. study the documents and the related research, step 2. is the curriculum development. step 3. apply the training curriculum, step 4. is the evaluation of the curriculum performance. The study consisted of 50 participants from the First Year students of Rajamangala University of Technology Isan Sakon Nakhon. Training course checking was operated with five experts. The findings of the research that : 1. The Training Curriculum on strength to prevent drug problem included 1.1 course objectives, 1.2 content structures, 1.3 the training activities, and 1.4 the evaluation. 2. The efficacy of the development the Training Curriculum on Strength to Prevent Drug Problem found that: 2.1 knowledge about drugs and drug self-protection of students after training were significance level higher than before training at the .01. 2.2 The drug prevention skills of the students were at a good level. 2.3 The satisfaction of the students toward the curriculum was at the highest level.

Keywords : Prevention of drug problems, Curriculum development

¹ Education Degree in Educational Administrative Innovation, Faculty of Educational, Sakon Nakhon Rajabhat University, e-mail: Alohanu03@gmail.com

² Civil Administrative Innovation, Faculty of Educational, Sakon Nakhon Rajabhat University e-mail: apisit_edu@hotmail.com

³ Assistant Professor, Administrative Innovation, Faculty of Educational, Sakon Nakhon Rajabhat University e-mail: Wanphen2516@windowslive.com

*Corresponding author, e-mail: Alohanu03@gmail.com

บทนำ

แนวโน้มสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปี 2560 ประเทศไทยยังคงประสบปัญหาสำคัญ คือ ปัญหาการเสพและการใช้ยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน การแพร่ระบาดในหมู่บ้านชุมชน ซึ่งนำมาสู่ปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนทั่วไป จากผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน แม้ว่าประชาชนจะพึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล แต่ปัญหายาเสพติดก็ยังคงเป็นปัญหาที่ประชาชนต้องการให้แก้ไขเป็นเรื่องเร่งด่วน (สำนักงานคณะกรรมการและป้องกันการปรามปรายยาเสพติด. 2560 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักวิธีปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติด จึงได้กำหนดนโยบายให้ หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารทุกระดับนํานโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนปฏิบัติการครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา 2) ผู้บริหารทุกระดับ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาต้องให้ความสำคัญและมีจิตสำนึกร่วมกันที่จะปกป้องคุ้มครองดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ความร่วมมือและร่วมแรงร่วมใจจัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนจัดกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เช่น กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีป้องกันยาเสพติด กิจกรรมกีฬาป้องกันยาเสพติด 4) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ เสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะชีวิตภูมิคุ้มกันต่อต้านยาเสพติด และอบายมุข จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาทุกคนให้ทั่วถึงโดยสร้างเครือข่ายแกนนำทุกระดับในสถานศึกษา 5) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการดำเนินงานยุทธศาสตร์ ๕ มาตรการ ตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ ภายใต้กลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่ ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย ไม่ปกปิดข้อมูลและไม่ไล่ออก 6) ผู้บริหารทุกระดับ อำนวยความสะดวก กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและจัดมาตรการเสริมแรงให้แก่ผู้รับผิดชอบด้านยาเสพติดดีเด่น ด้วยการยกย่องชมเชย มาตรการลงโทษบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ออกจากราชการและเพิกถอนใบประกอบวิชาชีพ (สำนักงานส่งเสริมกิจการการศึกษา. 2559 : 1) จากข้อมูลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นหัวหน้าแผนงานพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดเพื่อนำไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและเพื่อให้นักศึกษาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของงานวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี เป็นการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร การดำเนินงานในขั้นตอนนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การสร้างร่างหลักสูตรฝึกอบรม ส่วนที่ 2 การประเมินร่างหลักสูตรฝึกอบรม ใช้แบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรฝึกอบรมและแบบประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ส่วนที่ 3 การปรับปรุงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 50 คน ซึ่งได้โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด 2) แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันตนเอง จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก(r) ตั้งแต่ .41-.79 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .50-.77 และค่าความเชื่อมั่น(KR20) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.9361 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.9325 3) แบบประเมินทักษะด้านการป้องกันปัญหาเสพติด และ 4) แบบวัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม หาค่าความสอดคล้องเนื้อหาข้อคำถาม ด้วยผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพบว่ามีค่าความสอดคล้อง 1.00 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรเป็นการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรภายหลังการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร โดยนำผลจากการทดลองใน ขั้นตอนที่ 3 มาแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามความเหมาะสมของหลักสูตร และความสอดคล้องร่างหลักสูตรกับองค์ประกอบของหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการโดยการส่งแบบสอบถาม พร้อมทั้งร่างหลักสูตรและเอกสารคำชี้แจงให้แก่ผู้ประเมินด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมายวันรับผลการประเมินด้วยตนเอง เมื่อถึงกำหนดวันรับผลการประเมิน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมผลการประเมินด้วยตนเอง และผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเครื่องมือวัด มาวิเคราะห์สถิติ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้ค่า t-test แบบ Dependent Samples สำหรับการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อตรวจสอบเนื้อหาข้อคำถามหาคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจ

ผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีองค์ประกอบของหลักสูตร 4 องค์ประกอบ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาสาระ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้จำนวน 3 หน่วย ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดในการป้องกันตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การให้คำปรึกษา หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การมีส่วนร่วมของชุมชน 3) กิจกรรมการฝึกอบรม และ 4) การประเมินผล ก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรม และจากการตรวจสอบเอกสารของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 และหลักสูตรมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของหลักสูตร

ในทุกประเด็นโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จนได้หลักสูตรที่พร้อมจะนำไปทดลองใช้ซึ่งเนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับ พรกัศ พานพิศ (2552 : 24) กล่าวไว้ว่าการป้องกันยาเสพติดเป็นการให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสาเหตุของการติดยาเสพติดแก่เยาวชนด้วยวิธีการต่างๆ รวมถึงการปลูกฝังอบรมเลี้ยงดู ให้มีพัฒนาการและความเจริญงอกงามไปตามวัย ให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร จากการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่าคะแนนทดสอบหลังฝึกอบรม สูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันตนเอง ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม จำนวน 50 คน

การฝึกอบรม	n	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig
ก่อนฝึกอบรม	50	13.10	1.787	49	31.060**	0.000
หลังฝึกอบรม	50	20.34	1.349			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการศึกษาทักษะการป้องกันปัญหาเสพติด ของของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยทักษะการป้องกันปัญหาเสพติด 3 ด้าน พบว่า คะแนนทักษะการป้องกันปัญหาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแยกเป็นทักษะด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านต่างๆ พบว่าอยู่ในระดับดีทุกทักษะ โดยทักษะการหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ 3.40 และทักษะด้านการเลือกใช้วิธีการในการป้องกันและแก้ปัญหายาได้อย่างสมเหตุสมผล มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดที่ 3.20 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ทักษะการป้องกันปัญหาเสพติด ของของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

ทักษะการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	N	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การบอกสาเหตุของปัญหา	50	4	3.36	0.48	ดี
การหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	50	4	3.40	0.49	ดี
การเลือกใช้วิธีการในการป้องกันและแก้ปัญหายาได้อย่างสมเหตุสมผล	50	4	3.20	0.40	ดี
ค่าเฉลี่ย	50	12	10.08	0.73	ดี

2.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านความรู้ความเข้าใจมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.54 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านความรู้ความเข้าใจ	3.54	1.47	มาก
ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.59	0.04	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม	4.67	0.05	มากที่สุด
ด้านความสามารถของวิทยากร	4.62	0.11	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.53	0.23	มากที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีประเด็นน่าสนใจนำมาสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า จากการนำข้อมูลพื้นฐานมาศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์จนได้องค์ประกอบของหลักสูตร 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาสาระ 3) กิจกรรมการฝึกอบรม และ 4) การวัดประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ Nicholls (1978 :17) Tyler (1989 : 5-6) ถาดทอง ปานศุภวัชร (2550 : 34) ศศิธร ชันดิธรางกูร (2550 : 5) และจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ได้กำหนดทักษะการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) การบอกสาเหตุของปัญหา 2) การหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ 3) การเลือกใช้วิธีการในการป้องกันและแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ และจากการตรวจสอบหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดและการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรในแต่ละด้านเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือมีค่าความสอดคล้องมากกว่า .50 ทุกประเด็น หมายความว่าองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้องกัน เนื่องจากได้ผ่านกระบวนการหาคุณภาพตามขั้นตอน นำส่วนที่บกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายท่านที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแล้วพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มพูนความรู้ ทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ เช่น จุฑารัตน์ เอี่ยมสมบัติ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องเยาวชนห่างไกลยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สิทธิชัย นันท์รัตน์กุล (2558 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันตนเองจากยาเสพติด พบว่าคะแนนทดสอบหลังฝึกอบรม สูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมสามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา ได้เพิ่มขึ้นจริง ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันตนเอง ตามขั้นตอนของการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ และการตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบ ตามหลักแนวคิดของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2553 : 97-98) ผลการทดลองเพื่อหาคุณภาพแบบทดสอบ ได้ค่าความยากอยู่ระหว่าง .50-.77 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .41-.79 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9361 ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับสูง ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเชื่อได้ว่าแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันตนเองจากยาเสพติด มีคุณภาพทั้งในด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นส่งผลให้นักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

2.2 ผลการศึกษาทักษะการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบประเมินทักษะด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ระหว่างการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด อยู่ในระดับดี แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมสามารถพัฒนาทักษะการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ของนักศึกษาได้จริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมที่กำหนดให้ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติแต่ละกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม ทำให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ วิทยากรมีความรู้ความสามารถและเข้าใจในการนำเสนอขั้นตอนต่างๆ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้นักศึกษา ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ สอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2551 : 85) กล่าวว่า เทคนิคการฝึกอบรมก็คือ วิธีการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และทัศนคติเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้มากที่สุดในเวลาจำกัด สอดคล้องกับ อรุณรุ่ง โยธสิงห์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าผลการประเมินสมรรถนะด้านทักษะอยู่ในระดับดี

2.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ทั้งนี้อาจเพราะการจัดการฝึกอบรมมีองค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพ เนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ได้ออกแบบให้เหมาะสมกับวัย และสื่อการฝึกอบรมมีความหลากหลายน่าสนใจ นักศึกษาได้เรียนรู้ ควบคู่กับการปฏิบัติจริง ได้ระดมความคิด แสดงความคิดเห็น ได้อย่างอิสระ โดยมีวิทยากรเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ กระตุ้นและสร้างความสนใจอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับ เพ็ญณี ทุไพบเราะ. (2553 : 44) ได้สรุปไว้ว่า เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมที่วิทยากรเลือกใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์มีผลทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ กชกร พิเดช (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องคอมพิวเตอร์พื้นฐานเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องคอมพิวเตอร์พื้นฐานอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่านักศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรนำไปประยุกต์ใช้กับนักศึกษาในระดับอื่นๆ

2. ระยะเวลาในการดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรสามารถปรับให้เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและมีความสุขกับการเข้ารับการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการสร้างความร่วมมือร่วมใจป้องกันภัยจากสารเสพติดในกลุ่มของนักศึกษาเพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้มีความต่อยอดและครอบคลุมถึงนักศึกษาทุกระดับ

2. ควรใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ในเรื่องที่เรียน เกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กชกร พิเดช. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องคอมพิวเตอร์พื้นฐานเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- จุฑารัตน์ เอี่ยมสมบัติ. (2551). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องเยาวชนห่างไกลยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ถาดทอง ปานศุภวัชร. (2550). เอกสารคำสอน หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรภักดิ์ พานพิศ. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันปัญหาเสพติดของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2553). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: เข้าออฟเคอร์มิสท์.
- เพ็ญณี ทุไฟเราะ. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องประเพณีท้องถิ่นของไทยวน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ศศิธร ชันติธรากร. (2550). หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สิทธิชัย นันทรัตน์กุล. (2558). พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สมคิด บางโม. (2551). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงาน. (2560). แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2560. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานส่งเสริมกิจการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). คู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2559. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

- อรุณรุ่ง โยธสิงห์. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Nicholls, A. (1978). *Developing a Curriculum*. London: Cox and Wyman.
- Tyler, R. W. (1989). *Basic principle of curriculum an instruction*. Chicago: University of Chicago Press.